
**Ομιλία προέδρου ΚΕΕ, κ. Κωνσταντίνου Μίχαλου,
στη διευρυμένη συνεδρίαση της Διοικητικής Επιτροπής
της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος στη Σάμο
(9.7.2016)**

«Έχουμε τη μεγάλη χαρά, με την ευκαιρία της πανηγυρικής αυτής συνεδρίασης, να βρισκόμαστε κοντά στην επιχειρηματική κοινότητα της Σάμου. Γνωρίζω τον αγώνα που δίνουν όλα αυτά τα χρόνια οι τοπικές επιχειρήσεις, απέναντι στην κρίση αλλά και απέναντι στις μόνιμες, εγγενείς προκλήσεις που συνδέονται με τη νησιωτικότητα.

Στα προβλήματα αυτά έχει προστεθεί τώρα και το προσφυγικό και μεταναστευτικό κύμα, που δέχεται η χώρα μας, με κύριο σημείο εισόδου τα νησιά του Βορείου Αιγαίου. Είναι πραγματικά αξιοθαύμαστη η προσπάθεια των τοπικών κοινωνιών να διαχειριστούν αυτή την πρωτοφανή κρίση. Μια κρίση που επηρεάζει την καθημερινότητα αλλά και την οικονομική ζωή του τόπου. Ήδη, όπως και στα άλλα νησιά που δέχονται προσφυγικές ροές, παρατηρείται σημαντική μείωση της τουριστικής κίνησης για τη φετινή χρονιά. Και για ένα νησί, όπως η Σάμος, του οποίου το παραγόμενο προϊόν προέρχεται κατά 70% από τον τουρισμό, το θέμα αυτό έχει άμεσες συνέπειες στην τοπική αγορά, στην απασχόληση, στην κοινωνία.

Γνωρίζετε ότι η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος έχει απευθυνθεί επανειλημμένα στην Πολιτεία, με σχετικά υπομνήματα και επιστολές. Αυτό που ζητάμε από την κυβέρνηση είναι να αναλάβει τις ευθύνες της για την προστασία της κοινωνικής και οικονομικής ομαλότητας. Ζητάμε να στηρίζει με κάθε δυνατό μέσο τις τοπικές κοινωνίες που δοκιμάζονται. Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις της Σάμου, της Λέσβου, της Χίου δεν αντέχουν άλλο να παλεύουν και να προσπαθούν μόνοι τους. Αυτό είναι το μήνυμά μας και θα συνεχίσουμε να το υποστηρίζουμε, ενώνοντας τη δική μας φωνή – τη φωνή των Επιμελητηρίων και των επιχειρήσεων όλης της Ελλάδας – με τη φωνή της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας.

Μετά από αυτή την αρχική παρέμβαση – που όφειλα να κάνω – θα ήθελα να εστιάσω στο βασικό θέμα της ομιλίας μου: στο νέο αναπτυξιακό νόμο, στις ευκαιρίες αλλά και στις ελλείψεις και στις αδυναμίες που παρουσιάζει, με δεδομένη τη σημερινή οικονομική πραγματικότητα.

Πέρσι, τέτοιες μέρες, αγωνιούσαμε για την τύχη της χώρας και για το αν θα καταφέρει, έστω και πληρώνοντας ακριβό τίμημα, να παραμείνει στο ευρώ.

Φέτος, τα πράγματα δείχνουν να έχουν σε κάποιο βαθμό σταθεροποιηθεί.

Αφού, μετά από έξι χρόνια, συνειδητοποιήσαμε ότι δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις και μάγοι διαπραγματευτές, είναι καιρός να πάμε παρακάτω. Να κάνουμε επιτέλους αυτά που πρέπει, για να μπορέσει η οικονομία να βγει από την ύφεση.

Η κυβέρνηση, δια στόματος του ίδιου του πρωθυπουργού, μιλά για αλλαγή σελίδας και για επιστροφή στην ανάπτυξη. Με κύριο μοχλό, όπως υποστηρίζει, τον νέο αναπτυξιακό νόμο. Από μόνο του το γεγονός αυτό είναι βεβαίως θετικό. Ωστόσο, για να υπάρξει ουσιαστικό αποτέλεσμα στην αγορά και στην οικονομία, ο νέος αναπτυξιακός νόμος χρειάζεται σημαντικές βελτιώσεις.

Ας δούμε τα βασικά του χαρακτηριστικά.

Ο νόμος 4399/2016 προβλέπει αυξημένες ενισχύσεις για μια σειρά από κατηγορίες επιχειρήσεων:

- Τις εξωστρεφείς, δηλαδή αυτές που έχουν επιτύχει 10% αύξηση εξαγωγών την τελευταία τριετία
- Τις καινοτόμες, δηλαδή επιχειρήσεις που έχουν κατευθύνει πάνω από το 10% των λειτουργικών δαπανών τους σε Έρευνα και Ανάπτυξη την τελευταία τριετία.
- Τις συγχωνευόμενες ανεξάρτητες εταιρείες
- Τις επιχειρήσεις που αυξάνουν την απασχόληση πάνω από 10% την τελευταία τριετία
- Τους Συνεταιρισμούς και τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις
- Τις επιχειρήσεις του κλάδου της Αγροδιατροφής και του κλάδου Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνίας
- Τις επιχειρήσεις Αυξημένης Προστιθέμενης Αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται από την Στατιστική Αρχή βάσει κλάδου
- Τις επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδύσεις σε Βιομηχανικές Περιοχές και Επιχειρηματικά Πάρκα
- Και τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε ειδικά προσδιορισμένες γεωγραφικές περιοχές: ορεινές, παραμεθόριες, νησιά Βορείου Αιγαίου και Δωδεκάνησα, νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, περιοχές με πληθυσμιακή μείωση άνω του 30%, καθώς και περιοχές με αυξημένες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές.

Θα επαναλάβω εδώ ότι η πρόβλεψη ειδικών ενισχύσεων και κινήτρων για τη στήριξη των τοπικών οικονομιών, είναι το λιγότερο που οφείλει η Πολιτεία στους κατοίκους των ακριτικών νησιών και ειδικά αυτών που δέχονται το μεγαλύτερο όγκο προσφύγων και μεταναστών.

Ένα σημαντικό νέο στοιχείο, με ιδιαίτερη σημασία για τις τοπικές κοινωνίες, είναι η ένταξη δημοσίων και δημοτικών επιχειρήσεων στους δυνητικούς δικαιούχους.

Ως προς τις λοιπές διατάξεις:

Το ελάχιστο ύψος των επενδυτικών σχεδίων για ένταξη στον αναπτυξιακό νόμο παραμένει το ίδιο – με την εξαίρεση των Αγροτικών Συνεταιρισμών και των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων.

Αλλάζει το ποσοστό των επιλέξιμων κτιριακών δαπανών, που πλέον δεν μπορεί να υπερβαίνει το 45% του συνόλου της επένδυσης. Εξαίρεση αποτελούν οι τουριστικές επενδύσεις και τα logistics, όπου το ανώτατο ποσοστό διαμορφώνεται στο 60% και 70% αντίστοιχα. Για επενδύσεις σε διατηρητέα κτίρια, το όριο ανεβαίνει στο 80%.

Το ανώτατο όριο ενίσχυσης ανά επενδυτικό σχέδιο είναι τα 5 εκατ. ευρώ. Σωρευτικά, οι παρεχόμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα 10 εκατ. ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα 20 εκατ. ευρώ για ένα σύνολο συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Η θέση των Επιμελητηρίων είναι ότι τα συγκεκριμένα όρια, ειδικά για τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια, είναι χαμηλά και πρέπει να αναθεωρηθούν.

3

Ακόμη σημαντικότερο πρόβλημα είναι για εμάς η αλλαγή του τρόπου καταβολής των ενισχύσεων, στις επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί σε προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους. Είχαμε επισημάνει από την αρχή στην κυβέρνηση ότι η εκταμίευση των εγκεκριμένων επιχορηγήσεων θα έπρεπε να προχωρήσει το ταχύτερο δυνατόν. Δεν μας άκουσαν. Σύμφωνα με το άρθρο 77 του νέου νόμου, οι δικαιούχοι θα πρέπει να περιμένουν μέχρι και επτά χρόνια, για να εισπράξουν την ενίσχυσή τους.

Καταλαβαίνετε ότι η ρύθμιση αυτή δημιουργεί τεράστια προβλήματα στην αγορά. Με δεδομένο μάλιστα ότι πολλές επιχειρήσεις είχαν εκχωρήσει τις επιχορηγήσεις αυτές στις τράπεζες.

Οι συνέπειες όμως δεν αφορούν μόνο τις ενταγμένες επιχειρήσεις, που αλλιώς προγραμματίζαν τα πράγματα και αλλιώς τους βγαίνουν. Εδώ δημιουργείται ένα σοβαρό πλήγμα στην εικόνα της Ελλάδας, ως επενδυτικού προορισμού.

Σε μια εποχή που η χώρα χρειάζεται ιδιωτικά κεφάλαια για να βγει από την ύφεση, το ελληνικό κράτος δίνει ένα μήνυμα αναξιοπιστίας και έλλειψης συνέχειας.

Ζητούμε, λοιπόν, και διεκδικούμε την αναθεώρηση της συγκεκριμένης διάταξης. Υπάρχει ακόμη η δυνατότητα να γίνουν τροποποιήσεις στο νέο νόμο, στο πλαίσιο των υπουργικών αποφάσεων που θα ακολουθήσουν.

Ο αναπτυξιακός νόμος, παρά τις αδυναμίες του, έχει αρκετά θετικά χαρακτηριστικά. Με τις κατάλληλες βελτιώσεις, μπορεί να γίνει ένα χρήσιμο εργαλείο για τις επιχειρήσεις.

Όμως σε καμία περίπτωση δεν αρκεί για να κινητοποιήσει το αναπτυξιακό άλμα που χρειάζεται η Ελλάδα.

Για να επιστρέψει η οικονομία στα προ κρίσης επίπεδα, θα χρειαστεί να κινητοποιηθούν στα επόμενα χρόνια επενδύσεις άνω των 100 δισ. ευρώ.

Οι πόροι που διατίθενται από τον αναπτυξιακό νόμο για τη χρηματοδότηση νέων επενδυτικών σχεδίων, μόλις που ξεπερνούν το 1 δισ. ευρώ. Από τα 3,6 δισ. ευρώ που δεσμεύονται για κρατικές ενισχύσεις στη νέα περίοδο, τα 2,5 δισ. θα κατευθυνθούν στην αποπληρωμή παλαιών υποχρεώσεων – στην καταβολή, δηλαδή, επιδοτήσεων που χρωστάει το κράτος από τους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους. Το υπόλοιπο 1,1 δισ. θα πάει σε νέες ενισχύσεις.

Με τα σημερινά δημοσιονομικά δεδομένα, είναι λογικό να περιορίζονται οι πόροι που διαθέτει το κράτος σε άμεσες ενισχύσεις. Θα έπρεπε όμως να παρέχει μια σειρά από άλλα κίνητρα στις επιχειρήσεις που επενδύουν.

Οι χώρες που εφαρμόζουν αναπτυξιακούς νόμους, εστιάζουν στην παροχή γενναίων φοροαπαλλαγών, ανάλογα με τον κλάδο. Ενδεικτικά παραδείγματα υπάρχουν στο Ισραήλ, στην Πολωνία, στην Τουρκία, αλλά και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως η Γαλλία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία κ.ά.

Εδώ, στο νέο αναπτυξιακό νόμο υπάρχει – για κάποιες επενδύσεις – η δυνατότητα μικρών φοροαπαλλαγών και η δέσμευση για τη διατήρηση σταθερού φορολογικού συντελεστή στα επόμενα χρόνια.

Λέμε, δηλαδή, σε μια επιχείρηση που θέλει να επενδύσει πάνω από 20 εκατ. ευρώ, ότι θα διατηρήσει το συντελεστή του 29% για την επόμενη δεκαετία. Και πέρα από το βασικό συντελεστή, θα επιβαρυνθεί και με 15% φόρο μερισμάτων, 5-10% εισφορά αλληλεγγύης, ΕΝΦΙΑ επιχειρήσεων, υψηλούς φόρους στην ενέργεια και στην τηλεφωνία. Κι όλα αυτά, ενώ ο ΦΠΑ βρίσκεται πλέον στο 24%.

Σήμερα, στην Ελλάδα η συνολική φορολογική επιβάρυνση για την επιχείρηση αγγίζει το 52% των εσόδων της. Όταν το αντίστοιχο ποσοστό στη Βουλγαρία είναι 27% και στην Κύπρο 24,4%.

Διατηρώντας τη φορολογία που ισχύει σήμερα στην Ελλάδα, όχι κίνητρο δεν δίνει το κράτος αλλά αντίθετα δείχνει στους επενδυτές την έξοδο από τη χώρα.

Το ίδιο ισχύει και για το μη μισθολογικό κόστος της εργασίας. Με τις νέες ρυθμίσεις, το κράτος έχει μπει πια συνεταιίρος στο μισθό κάθε εργαζόμενου. Αφού για κάθε 100 ευρώ που πληρώνει ο εργοδότης, ο εργαζόμενος λαμβάνει από 67 έως και 42,2 ευρώ, ανάλογα με το ύψος του μισθού.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ, η Ελλάδα είναι η χώρα με τις υψηλότερες κρατήσεις στην ευρωζώνη, σε όλες τις μισθολογικές κατηγορίες. Στις υψηλά αμειβόμενες θέσεις, το ποσοστό των κρατήσεων εκτοξεύεται σε πρωτοφανή επίπεδα, της τάξης του 54% ή ακόμα και του 57%.

Πώς θα σχεδιάσει κάποιος επένδυση και νέες θέσεις εργασίας με αυτές τις συνθήκες; Εδώ οι επιχειρήσεις αγωνίζονται με νύχια και με δόντια για να αντεπεξέλθουν στις σημερινές τους υποχρεώσεις. Για να κρατήσουν και για να μπορούν να πληρώσουν το προσωπικό που ήδη απασχολούν.

Το ζητούμενο για την ανάπτυξη δεν είναι να μοιραστούν επιδοτήσεις. Το ζητούμενο – που μέχρι τώρα δεν βλέπουμε – είναι να βελτιωθούν επιτέλους οι συνθήκες άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Είναι δυνατόν να μιλάμε για επενδύσεις και ανάπτυξη με αυτούς τους φόρους;

Είναι δυνατόν να μιλάμε για ανάπτυξη, όταν ο επιχειρηματίας δεν ξέρει τι θα του ζημερώσει αύριο; Ποιες αυξήσεις και ποιες νέες εισφορές θα πρέπει να πληρώσει;

Είναι δυνατόν να μιλάμε για ανάπτυξη όταν οι τράπεζες δεν δανείζουν και η αγορά ασφυκτιά;

Περιμένουμε να εκταμιευθούν τα 2,8 δισ. ευρώ – το υπόλοιπο δηλαδή της δόσης των 10,3 δισ. ευρώ που συμφωνήθηκε με τους δανειστές τον Ιούνιο – για να αποπληρωθούν κάποια χρέη στον ιδιωτικό τομέα και να δοθεί μια ανάσα στην αγορά. Όπως φαίνεται, πάλι θα έχουμε εμπλοκές με τα προαπαιτούμενα και καθυστερήσεις. Στο μεταξύ, όμως, από την 1^η Ιουλίου αυστηροποιήθηκαν οι όροι για ένταξη στη ρύθμιση των 100 δόσεων. Και πολύ φοβάμαι ότι το στο επόμενο διάστημα θα δούμε να αυξάνονται οι κατασχέσεις και οι πλειστηριασμοί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

-1980-

Δεν περιμένουμε από το κράτος να διαθέσει τα 100 δισ. ευρώ που χρειάζονται για την ανάκαμψη της οικονομίας.

Απαιτούμε, όμως, να αξιοποιήσει σωστά τα εργαλεία που διαθέτει, για να μπορέσουν αυτά τα κεφάλαια να κινητοποιηθούν από τον ιδιωτικό τομέα.

Ας αλλάξει, επιτέλους, μείγμα δημοσιονομικής πολιτικής. Ας μειώσει τους φόρους, ας πάψει να στοχοποιεί την επιχείρηση, ας τολμήσει επιτέλους να βάλει μια τάξη στις δαπάνες του δημόσιου τομέα.

Ας αξιοποιήσει σωστά τον Αναπτυξιακό Νόμο, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις της αγοράς.

Ας προχωρήσει με τις μεταρρυθμίσεις που συζητάμε εδώ και χρόνια: στις αγορές, στη δημόσια διοίκηση, στη διαδικασία απονομής της δικαιοσύνης.

Ας στηρίξει, στην πράξη και όχι στα λόγια, τη Μικρομεσαία Επιχείρηση, για να παραμείνει ζωντανή και να συνεχίσει να σηκώνει στις πλάτες της την ελληνική οικονομία.

Η ανάπτυξη που εξαγγέλλουν κάθε τόσο οι κυβερνώντες δεν θα πέσει από τον ουρανό. Τα κεφάλαια που έχει ανάγκη η οικονομία, οι θέσεις εργασίας και οι ευκαιρίες που χρειάζεται η κοινωνία, δεν θα έρθουν από θαύμα.

Κάποιοι πρέπει να τα δημιουργήσουν, με κόπο, με ρίσκο, με αγώνα.

Κι αυτοί είναι τα μέλη μας. Είναι οι επιχειρήσεις της Σάμου, της Ικαρίας και των Φούρνων, οι επιχειρήσεις σε κάθε γωνιά της Ελλάδας. Αυτές έχουμε την τιμή να εκπροσωπούμε και να υποστηρίζουμε. Γι' αυτές θα συνεχίσουμε να διεκδικούμε ένα καλύτερο, βιώσιμο και γόνιμο επιχειρηματικό περιβάλλον».

6